

Verkennd natuuronderzoek Woonbos

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Sweco Nederland B.V.
Eindhoven, 23 november 2016

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Woonbos

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 335791

Referentienummer : SWNL0196150

Revisie : D1

Datum : 23 november 2016

Auteur(s) : JAM de Nijs MSc

E-mail adres : niels.denijs@sweco.nl

Gecontroleerd door : ir. J.A. Ettema

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Sweco Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Kader van het onderzoek	5
2	Plangebied en ontwikkeling	7
2.1	Plangebied	7
2.2	Ontwikkeling	7
3	Flora- en faunawet	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Methode	11
3.3	Mogelijk aanwezige soorten	11
3.3.1	Flora	11
3.3.2	Vogels	12
3.3.3	Vleermuizen	13
3.3.4	Grondgebonden zoogdieren	13
3.3.5	Amfibieën en reptielen	13
3.3.6	Vissen	14
3.3.7	Ongewervelden	14
4	Natuurbeschermingswet	16
4.1	Toetsingskader	16
4.2	Inventarisatie	17
4.3	Analyse van de mogelijke effecten op Natura 2000	18
4.4	Conclusie	19
5	Natuurbeleidskader	20
5.1	Toetsingskader	20
5.2	Inventarisatie	20
5.3	Analyse en toetsing effecten	21
6	Wet- en regelgeving houtopstanden	22
6.1	Boswet	22
6.2	Gemeentelijk bomenbeleid	22
6.3	Inventarisatie	23
7	Wet natuurbescherming	24
7.1	Toetsingskader	24
7.2	Flora- en faunawet	24
7.2.1	Nieuw beschermde soorten	24
7.3	Natuurbeschermingswet	25
7.4	Conclusie	25
8	Conclusies en aanbevelingen	26
8.1	Flora- en faunawet	26
8.2	Wet natuurbescherming	26
8.3	Natuurbeschermingswet	26

8.4	Natuurbeleidskaders	26
8.5	Wet- en regelgeving houtopstanden	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het Kempisch Bedrijvenpark (KBP) wordt een integrale gebiedsontwikkeling nagestreefd waarbij een bedrijvenpark wordt ontwikkeld, een aantal woonkavels wordt gerealiseerd, bos- en natuurgebied wordt aangelegd, het bestaande motorcrossterrein 'De Ketelberg' wordt uitgebreid en wordt voorzien in een nieuwe aansluiting op de A67 en een provinciale ontsluitingsweg (hoofdontsluiting).

Voorliggend verkennend natuuronderzoek gaat in op de herziening van het bestemmingsplan (KBP 2008, herziening 2011). Er is nog steeds sprake van twee bouwclusters, maar de regels die daarbinnen gelden zijn veranderd. Het voorgaande verkennend natuuronderzoek (2005) is dusdanig verouderd dat een actualisatie vereist is.

De uitvoering van de werkzaamheden kan mogelijk schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en gebieden. Hierdoor dient de voorgenomen ontwikkeling te worden getoetst aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur.

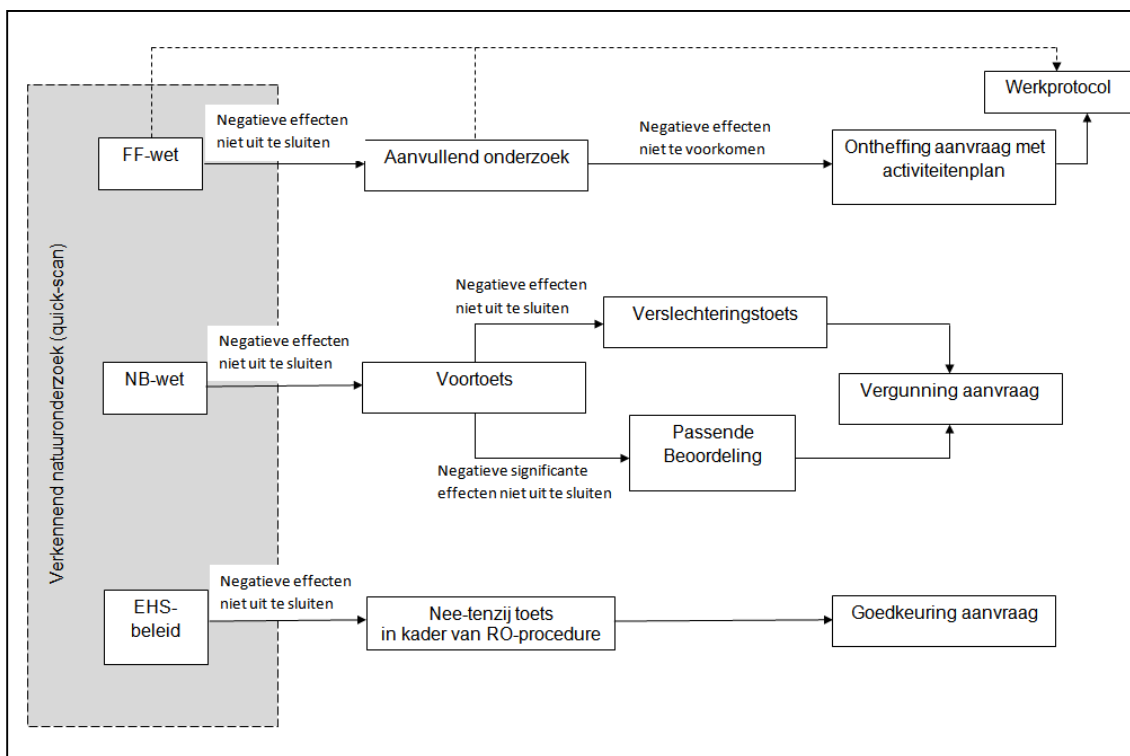
De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten;
- Flora- en Faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en gebieden buiten het NNN;
- gemeentelijk beleid.

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien. De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Flora- en faunawet;
- Boswet.

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

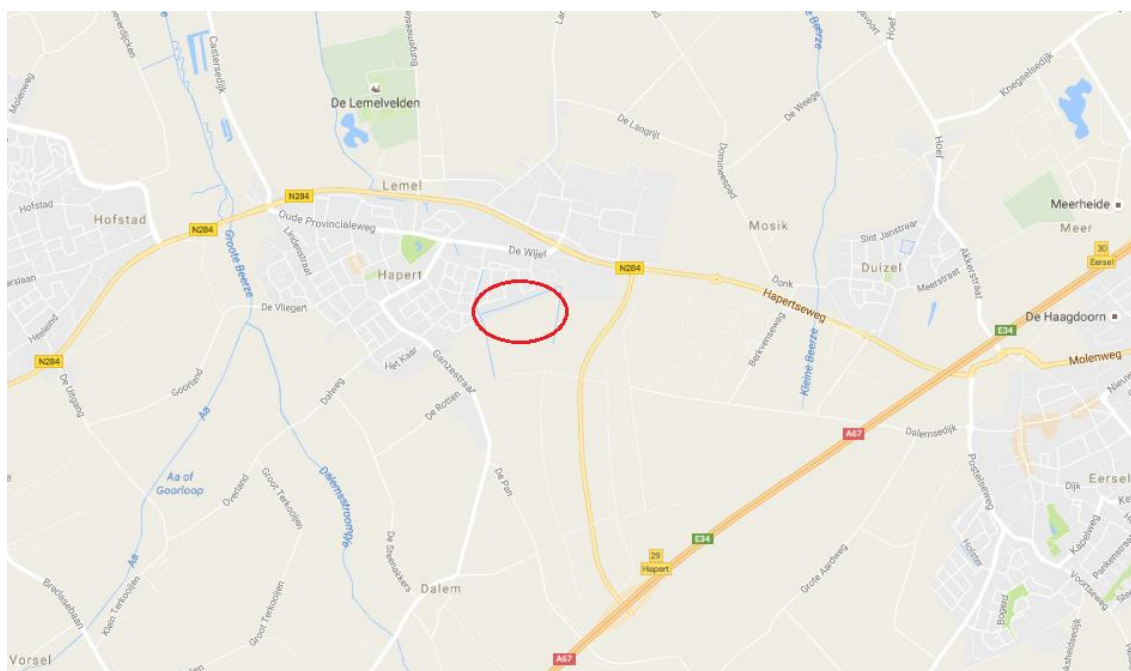

Figuur 1. Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

2 Plangebied en ontwikkeling

2.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen aan de zuidgrens van de dorpskern Hapert. Rondom het woningbouwcluster is nieuw aangelegde natuur gelegen dat dient als groene buffer tussen het KBP en de kern van Hapert. Beide woningbouwkavels samen beslaan ca. 2 ha. van het gehele KBP terrein. Zie figuur 2.1 voor een globale ligging van het plangebied.

Figuur 2.1. Globale ligging van het plangebied Woonbos te Hapert gemeente Bladel (rood omcirkeld).

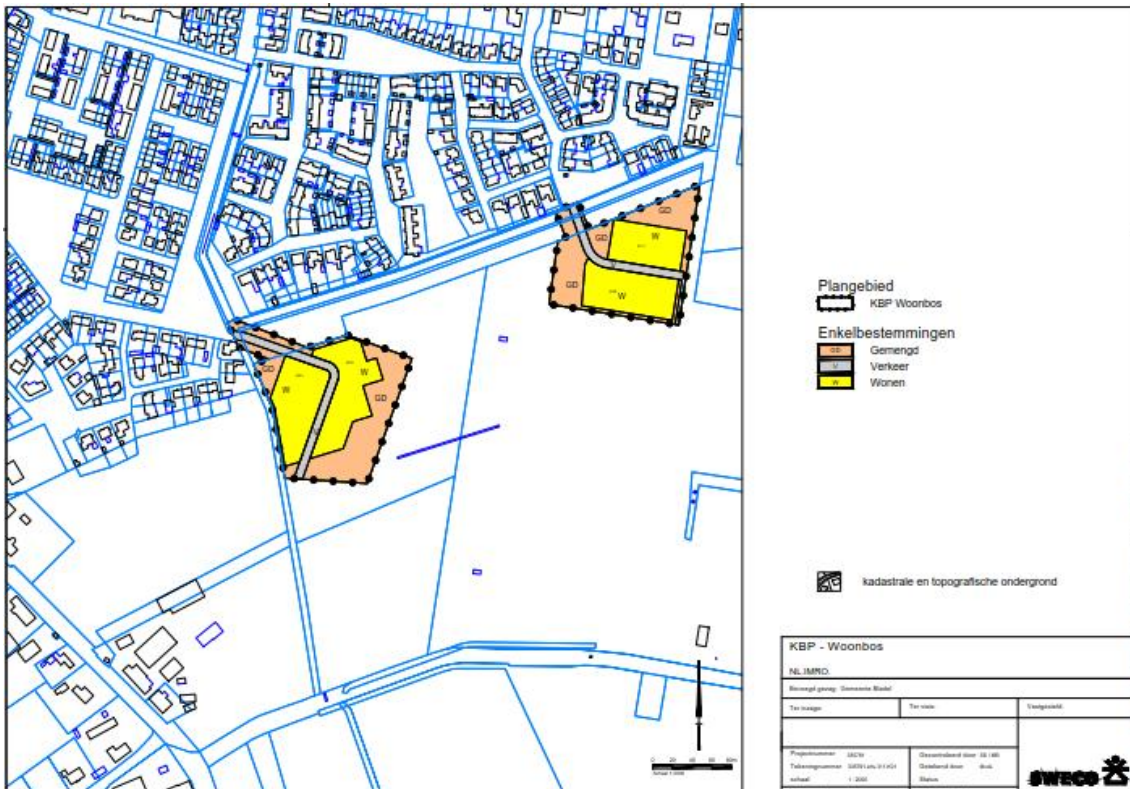
Bron: Google Maps

2.2 Ontwikkeling

In het bestemmingsplan KBP 2008 zijn twee woningbouwclusters vervat. Deze woningbouwclusters zouden op grond van het bestemmingsplan KBP 2008 maximaal 15 woningen moeten bevatten. Voor de kavels binnen het huidige bestemmingsplan blijkt echter geen markt te zijn. Vanwege het uitblijven van voldoende interesse vanuit de markt heeft het KBP de kavelprijzen gedrukt door meer kavels binnen dezelfde oppervlakte op te nemen: van 15 in het bestemmingsplan KBP 2008 naar maximaal 30 in het voorliggende bestemmingsplan. In figuur 2.2 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het bestemmingsontwerp is weergegeven in figuur 2.3. Een foto impressie van de bestaande inrichting van het plangebied is weergegeven in figuur 2.4.

Figuur 2.2: Globale begrenzing van de woningbouwclusters te Hapert gemeente Bladel (geel gearceerd).
Bron: Google Maps

Figuur 2.3: Bestemmingsontwerp Woonbos Hapert gemeente Bladel (Sweco 2016)

Oostelijk kavel

Oostelijke kavel

Struweel/ houtopstand oostelijke kavel

Oostelijk kavel

Westelijke kavel

Struweel/ houtopstand westelijke kavel

Struweel/ houtopstand westelijke kavel

Westelijke kavel

Figuur 2.4: Foto impressie oostelijke en westelijke woningbouwclusters Woonbos te Hapert, gemeente Bladel

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels vormen een soortgroep met een separaat beschermingsregime.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- *Algemene soorten (tabel 1-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden.

- *Overige soorten (tabel 2-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan geldt ontheffingsplicht. Deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).

- *Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)*

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd vanuit de Europese Vogelrichtlijn. Het is verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaar rond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstorende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bureaustudie en een verkennend veldbezoek waaruit een habitatgeschiktheidsbeoordeling volgt.

Bureaustudie

Middels een bureaustudie worden bestaande verspreidingsgegevens van zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3 Ff-wet en categorie 1-5 vogelsoorten) verzameld. Hiervoor zullen wij de meest actuele gegevens raadplegen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- *Landelijke (digitale) verspreidingsatlassen zoals het NDDF*
- *Regionale verspreidingsatlassen*
- *waarneming.nl*
- *telmee.nl*
- *Bekende onderzoeksrapporten uit de directe omgeving (Ecologische monitoring Kempisch bedrijvenpark, BTL Advies, 2015)*

Veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling

Middels een veldbezoek is een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd. Deze beoordeling samen met de bureaustudie brengt de beschermde soorten (groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Op 25 oktober 2016 heeft een verkennend veldbezoek plaatsgevonden door een deskundig ecooloog van Sweco Nederland B.V.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vervolgens is bepaald of soorten (groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd of nader onderzoek en of wellicht een ontheffing in kader van Flora- en faunawet benodigd is.

3.3 Mogelijk aanwezige soorten

3.3.1 Flora

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de nabije omgeving diverse zwaarder beschermde planten soorten voorkomen (kleine zonnedauw, drijvende waterweegbree, prachtklokje en wilde marjolein), allen beschermd conform tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied beoordeeld op geschiktheid als groeiplaats voor flora van een zwaarder beschermingsregime. Het plangebied (bestaande uit een open voedselrijke en kruidenarme grasvegetatie) vormt geen geschikt biotoop voor kleine zonnedauw. Gezien de bekende verspreiding van het prachtklokje, de voedselrijkdom en het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soort (matig vochtige, kalkrijke grond in loofbossen), wordt deze niet in het plangebied verwacht. Door het ontbreken van enige vorm van water in het plangebied is de aanwezigheid van drijvende waterweegbree op voorhand uitgesloten. Wilde Marjolein wordt eveneens niet verwacht gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, meestal kalkhoudende grond).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van zwaarder beschermde planten in het plangebied zijn door het ontbreken van specifieke habitateisen op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.2 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat diverse waarnemingen bekend zijn van algemeen voorkomende broedvogels in de omgeving van het plangebied, evenals waarnemingen van vogels met jaar- rond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen. Het betreft hier waarnemingen van steenuil, kerkuil, ooievaar, roek, boomvalk, buizerd en grote gele kwikstaart.

De grote gele kwikstaart is sterk gebonden aan stromend water. Gezien het ontbreken van dit biotoop binnen het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Soorten als buizerd, boomvalk, ooievaar en roek foerageren mogelijk in het plangebied. Echter, gezien de huidige inrichting (grasland, ruigtestroken en hagen) zal het plangebied geen belangrijk of essentieel foerageergebied vormen voor de bovengenoemde soorten. Binnen het plangebied ontbreken potentiële nestlocaties voor deze bovengenoemde soorten. Daarnaast zijn er in de omgeving tevens geen waarnemingen bekend van broedgevallen van bovengenoemde soorten.

Steenuil

Het plangebied biedt in potentie geschikt leefgebied voor de steenuil en kerkuil. Uit recent soortgericht onderzoek is in de periode door BTL advies (Ecologische monitoring Kempisch bedrijvenpark, BTL advies, 2015) naar beide soorten binnen het plangebied en directe omgeving blijkt het voorkomen van steenuilen in de omgeving van het plangebied (zie figuur 3.3). Het betreft tweetal territoria van de steenuil, waarvan één ter hoogte van de Ganzestraat en één nabij het erf aan De Pan buiten de begrenzing van het plangebied. Op basis van deze waarnemingen kan worden gesteld dat de directe omgeving van de waargenomen steenuilen de leefomgeving voor de steenuil vormt. Een steenuil heeft een relatief klein territorium dat zich niet ver van de broedplaats bevindt (enkele honderden meters). De boerenerven en de daarbij behorende kleinschaligheid kunnen dan ook als het essentiële leefgebied voor de soort worden beschouwd.

Figuur 3.3. Waarnemingen van steenuil (rode stip). Bron: Ecologische monitoring Kempische bedrijvenpark, BTL advies, 2015.

Naast vogels met jaar rond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen is het plangebied geschikt als broedgebied voor algemeen voorkomende vogels door de aanwezigheid van o.a. bomen en struiken.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Uit eerder onderzoek is het voorkomen van steenuilen in de omgeving van het plangebied vastgesteld. Essentiële elementen van het leefgebied voor de steenuil vallen echter buiten de invloedsfeer van het plangebied waardoor effecten op voorhand zijn uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle in gebruik genomen vogelnesten zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen

loopt globaal van half maart tot augustus, maar kan, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet worden verstoord.

3.3.3 *Vleermuizen*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het plangebied. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet.

In het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig die potentiële vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vormen. Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. Gezien de huidige inrichting als grasland zal het plangebied echter geen belangrijk of essentieel foerageergebied vormen voor de bovengenoemde soorten. In de omgeving is geschikter foerageergebied aanwezig. Daarnaast kan de inrichting van het plangebied als woningbouw een positief effect als gevolg hebben op het voedselaanbod (insecten) voor vleermuizen in vergelijking tot de huidige inrichting als grasland.

Vleermuizen maken voor vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap zoals bomenrijen, houtwallen en watergangen. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes van vleermuizen kan op voorhand worden uitgesloten door het ontbreken van duidelijke lijnvormige landschappelijke elementen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen tijdens het veldbezoek, is het voorkomen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen uit te sluiten.

Mogelijk heeft het plangebied een marginale functie als foerageergebied, echter omdat het niet om essentieel foerageergebied gaat en vergelijkbaar, danwel geschikter foerageergebied aanwezig is in de directe omgeving, geldt dat er geen verbodsbepalingen vanuit de Flora- en faunawet worden overtreden.

3.3.4 *Grondgebonden zoogdieren*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van zwaarder beschermde soorten als eekhoorn en steenmarter. In het plangebied zelf ontbreekt een kleinschalige tuininrichting, potentiële (nest)bomen of voedselrijke bosranden. Hierdoor is het niet geschikt als leefgebied of foerageergebied voor beide soorten. In de nabije omgeving zijn tuinen en bossen aanwezig die (mogelijk) als geschikt leefgebied voor deze soorten dienen. Het betreffende geschikte leefgebied ligt echter buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De aanwezigheid van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren is gelet op de bestaande inrichting van het plangebied, op voorhand uitgesloten. Er zijn wel diverse algemeen beschermde zoogdieren te verwachten, zoals het konijn, mol en algemeen voorkomende (spits)muizen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van ontheffingsplicht Flora- en faunawet bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is vanuit de Flora- en faunawet de zorgplicht van toepassing.

3.3.5 *Amfibieën en reptielen*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de nabijheid van het plangebied poelen aanwezig zijn. Deze poelen zouden geschikt kunnen zijn als voortplantingswater voor amfibieën. In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van de groene kikker, bruine kikker en kleine watersalamander (tabel 1 Ffwet). Waarnemingen van reptielen binnen het plangebied ontbreken. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van de zwaarder beschermde alpenwatersalamander (tabel 2 Ffwet) en vinpootsalamander (tabel 3 Ffwet).

Alpenwatersalamander

Voor de voorkomende algemeen beschermde amfibieën geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen. Het voorkomen van de vinpootsalamander in het plangebied is op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 3.4. Bosjes met een goed ontwikkelde strooisellaag (zwart/wit gearceerd).

Vinpootsalamander

De vinpootsalamander komt veelal voor in bos- en/of heidegebieden. Als voortplantingswater wordt hier met name gebruik gemaakt van zwak zure, permanente vennen, plassen en bospoelen. De poelen in de omgeving van het plangebied zijn daarom niet geschikt als voortplantingswater voor deze soort. Geschikt voortplantingswater met aansluitend landhabitat van de vinpootsalamander ligt op ruime afstand tot het plangebied (ca 1,8 km). Dit habitat bevindt zich aan de zuidzijde van de A67 in het natuurgebied 'de Cartierheide'.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Voor de voorkomende algemeen beschermde amfibieën geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen. Het voorkomen van de vinpootsalamander in het plangebied is op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Aanwezigheid van het leefgebied (hoofdzakelijk het landbiotoop) van de alpenwatersalamander in het plangebied is op voorhand niet uit te sluiten door de aanwezigheid van bosschages met een goed ontwikkelde strooisellaag en houtstapels. De betreffende bosschages blijven echter behouden, waardoor tevens de ecologische functie als landhabitat voor de alpenwatersalamander behouden blijft. Indien noodzakelijk kunnen effecten tijdens de migratie van de soort tussen het voortplantingsbiotoop en het landbiotoop ondervangen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Dit is onder andere mogelijk door te werken conform een goedgekeurde gedragscode.

3.3.6 *Vissen*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving geen waarnemingen bekend zijn van zwaardere beschermde vissen. Daarnaast ontbreekt in het plangebied enige vorm van waterpartijen of watergangen die als geschikt habitat kunnen dienen, waardoor geschikt biotoop van vissen op voorhand reeds uitgesloten kan worden.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De aanwezigheid van zwaardere beschermde vissen binnen het plangebied is op voorhand uit te sluiten gezien het ontbreken van geschikt water in of rondom het plangebied. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3.7 *Ongewervelden*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van beschermde ongewervelden zoals dagvlinders, libellen of overige ongewervelden.

Tijdens het veldbezoek is het aanwezige biotoop op waarde beoordeeld. De huidige inrichting van het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland met bosjes en beukenhagen. Dit biotoop is ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden, welke hoofdzakelijk afhankelijk zijn van een zeer specifiek en veelal voedselarm biotoop. Dit biotoop ontbreekt.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van en effecten op zwaar beschermde ongewervelden is uitgesloten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

4 Natuurbeschermingswet

4.1 Toetsingskader

Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (vogel- en habitatrictlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de voortoets of verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangevoerd dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende Beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden was conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Echter, nadere toetsing komt te vervallen met de ingang van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Nederlandse wet- en regelgeving voor stikstofdepositie vloeit eveneens voort uit de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). De wetgever heeft in dit verband de volgende wet- en regelgeving tot stand gebracht:

- hoofdstuk III, paragraaf 2a, Nbw 1998, dat voorziet in de opdracht tot vaststelling van het Programma aanpak stikstof (PAS);
- het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof, op grond waarvan geen apart toestemmingsvereiste geldt indien grenswaarden van toepassing zijn;
- de Regeling programmatische aanpak stikstof, waarin naast de regels die gelden ten aanzien van bepaling, reservering en toedeling van ontwikkelingsruimte onder meer de lijst van prioritaire projecten is opgenomen.

Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstof gevoelige natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is als zodanig en per gebied, passend beoordeeld (gebiedsanalyses).

4.2 Inventarisatie

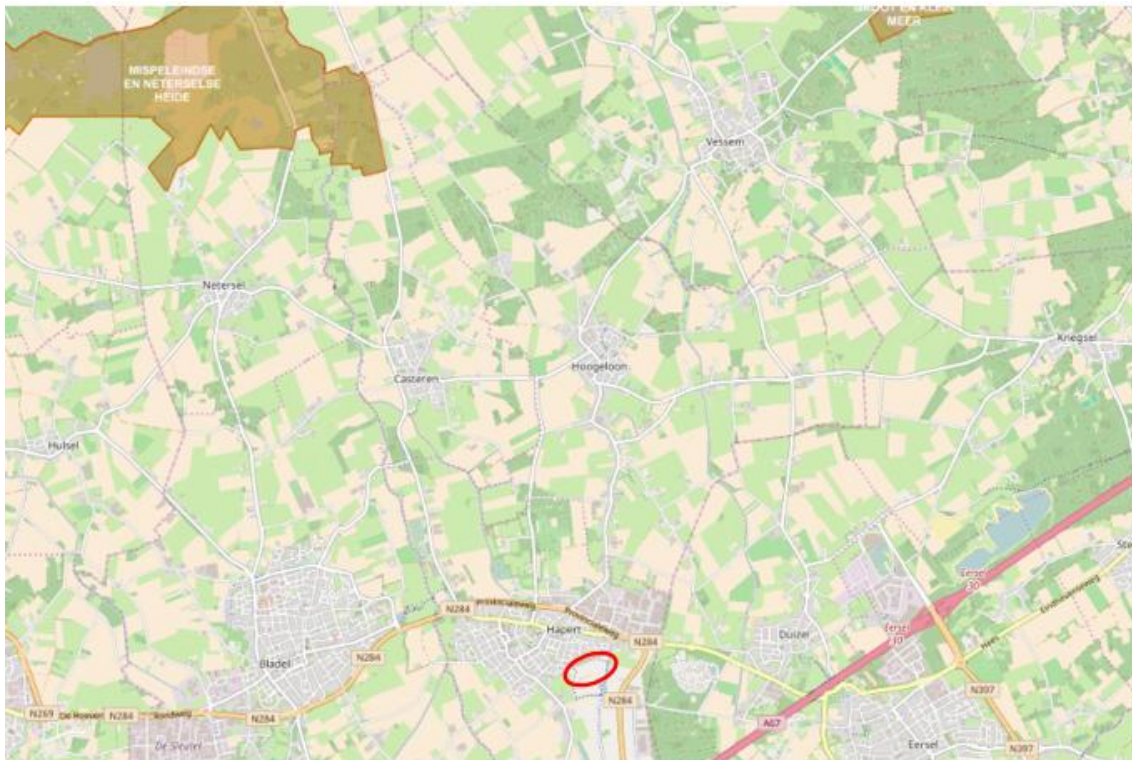
Om de ligging van het plangebied ten aanzien van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten te bepalen, is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het Ministerie van EZ. In het voorliggende verkennende natuuronderzoek worden mogelijke effecten tot circa 15 km afstand van het plangebied beschouwd, onder andere rekening houdende met mogelijke negatieve effecten als verzuring en vermessing die kunnen optreden. Uit de gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van circa 1,6 km is gelegen, te weten het Natura 2000-gebied Kempenland-West (zie figuur 5.2). Overige Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstanden tot het plangebied, zoals weergegeven in tabel 4.1. Het dichtbijgelegen Beschermde Natuurmonumenten (Mispeleindse en Neterselse heide) ligt op een afstand van circa 6,0 km tot het plangebied (zie figuur 5.3).

Tabel 4.1. Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Natura-2000 gebied/Beschermde Natuurmonumenten	Minimale afstand tot plangebied (m)
Kempenland-West	1,6
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	5,5
Mispeleindse en Neterselse heide	6,0
Groot en Klein Meer	7,6
Landschotse Heide	7,7
Zwartven	10,1

Figuur 5.2: Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Kempenland-West (geel gearceerd)

Figuur 5.3: Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het beschermde natuurmonumenten (bruine arcering)

4.3 Analyse van de mogelijke effecten op Natura 2000

'Kempensland-West' is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt op circa 1,6 kilometer afstand van de Kleine Beerze, een beek die onderdeel is van het Natura 2000-gebied Kempensland-West. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitatsoorten en/of vogelsoorten van deze gebieden. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. De Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen hebben ook geen ecologische relatie met het plangebied. Effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring dan wel van overige directe effectindicatoren reiken gevarieerd van tientallen meters tot enkele honderden meter afstand. Gelet op de ruime afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden (1,6 km) en Beschermde Natuurmonumenten (6,0 km) kunnen bovengenoemde effecten op voorhand worden uitgesloten. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren is niet noodzakelijk.

Door de voorgenomen ontwikkeling zal sprake zijn van een verkeeraantrekkende werking, zowel in de uitvoeringsfase (werkverkeer) als in de gebruiksfase (bestemmingsverkeer en gebruik faciliteiten). Deze verkeeraantrekkende werking kan mogelijk zorgen voor een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De genoemde Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het onderzoeksgebied omvatten stikstofgevoelige tot zeer gevoelige habitattypen en leefgebieden. In de huidige situatie wordt de kritische depositiewaarde (KDW) van enkele gevoelige en zeer gevoelige habitattypen binnen omliggende Natura 2000-gebieden reeds overschreden met de huidige achtergronddepositie (o.a. bestaande landbouw, industrie en verkeer), de zogenaamde PAS-gebieden. Derhalve kunnen (significant) negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie vanuit de voorgenomen inrichtingsmaatregelen niet op voorhand worden uitgesloten. In het kader van de Programma Aanpak Stikstof (PAS, in werking getreden op 1 juli 2015) dienen effecten nader bepaald te worden met behulp van stikstofberekeningen aan de hand van het aangewezen rekeninstrument AERIUS Calculator van de Rijksoverheid. Hiermee kunnen de planeffecten berekend en getoetst worden.

4.4 Conclusie

Gelet op de afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden (1,6 kilometer), zijn directe effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring op voorhand uitgesloten. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren is niet noodzakelijk.

Gelet op de verkeeraantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling en aanwezigheid van stikstofgevoelige habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn vermesting en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet op voorhand uitgesloten. In het kader van het PAS zijn er vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling. Effecten dienen nader bepaald te worden met behulp van stikstofdepositieberekeningen (Aerius Calculator).

5 Natuurbeleidskader

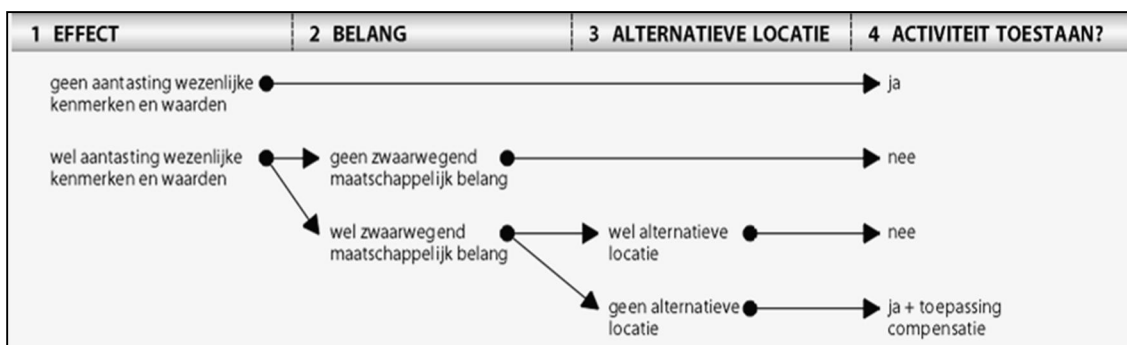
5.1 Toetsingskader

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones.

De wettelijke bescherming (Wro) van de NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN voor provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014.

De afweging voor ingrepen binnen het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven (figuur 5.1). Ingrepen met een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien sprake is van aantasting aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 5.1: Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel

5.2 Inventarisatie

Het plangebied is geen onderdeel van het NNN, EVZ of de 'Groenblauwe mantel'. In de directe omgeving zijn wel gebieden aangewezen die hiervan deel uitmaken en stikstofgevoelige tot zeer gevoelige habitattypen bevatten (zie figuur 5.2).

Effectindicatoren zoals optische verstoring, licht- en geluidsverstoring dan wel overige directe effectindicatoren vinden gelet op de afstand tot nabijgelegen NNN gebieden plaats buiten de invloedssfeer van de leefgebieden. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren wordt niet noodzakelijk geacht.

6 Wet- en regelgeving houtopstanden

6.1 Boswet

Houtopstanden buiten de bebouwde kom bestaande uit een rij van tenminste 20 bomen of een oppervlakte van tenminste 10 are bestaande uit boomvormers (stamdiameter tenminste 0,1 meter) zijn beschermd binnen de Boswet, tenzij deze zich binnen de bebouwde kom bevinden. Deze bescherming geldt ook wanneer velling van een (klein) deel van dergelijke beplantingen beoogd wordt. Een "kennisgeving van voorgenomen velling" indienen bij het ministerie van EZ is nodig bij een velling van houtopstanden die zijn beschermd binnen de Boswet. De eigenaar van grond, waarop een houtopstand, anders dan bij wijze van dunning, is geveld of op andere wijze tenietgegaan, is verplicht binnen een tijdvak van drie jaren na de velling of het tenietgaan van de houtopstand te herbeplanten volgens regelen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen.

Bovenstaand is niet nodig wanneer de houtopstanden vallen onder de volgende categorieën:

- a. houtopstanden op erven en in tuinen;
- b. andere houtopstanden dan op erven en in tuinen binnen een bebouwde kom als bedoeld in het volgende lid;
- c. wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit populieren of wilgen;
- d. italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg;
- e. vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- f. fijnsparren, niet ouder dan twaalf jaren, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- g. kweekgoed;
- h. het periodieke vellen van griend- en hakhout wordt voor de toepassing van deze wet niet onder vellen begrepen;
- i. dunning van houtopstanden, d.w.z. het periodiek vellen welke uitsluitend dient als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de houtopstand;
- j. indien de velling van de houtopstand benodigd is voor de uitvoering van een werk in overeenstemming met een goedgekeurd bestemmingsplan.

6.2 Gemeentelijk bomenbeleid

De gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is leidend als het gaat om bomenonderhoud en wanneer en onder welke voorwaarden bomen wel of niet gekapt mogen worden. In de APV staat onder artikel 4:11 dat het verboden is om zonder vergunning van het bevoegd gezag houtopstanden te vellen of te doen vellen. De vergunning is niet nodig voor:

- bomen met een stamomtrek van minder dan 80 cm, gemeten op 130 cm hoogte boven het maaiveld. Uitzonderingen op deze bepaling vormen bomen die op de lijst van monumentale bomen van de Bomenstichting staan. Daarnaast blijft het kapverbod van toepassing op bomen die ter uitvoering van een herplantplicht zijn geplant;
- wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit populieren of wilgen, tenzij deze zijn geknot;
- fruitbomen, uitgezonderd wal- of okkernootbomen, en windschermen om boomgaarden;
- fijnsparren, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- kweekgoed;
- houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;

- houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt en ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are, ofwel in geval van rijbeplanting, gerekend over het totale aantal rijen, niet meer bomen omvat dan 20;
- houtopstand ten aanzien waarvan bij een geldend bestemmingsplan of bij een geldend voorbereidingsbesluit is bepaald dat het verboden is deze te vellen zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag;
- houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van burgemeester en wethouders;
- erfbeplanting vastgelegd in het kader van het "Convenant buitengebied Bladel" in een door burgemeester en wethouders goedgekeurd beplantingsplan. Op het verwijderen van waardevolle erfbeplanting die in het beplantingsplan als zodanig is aangegeven is en blijft een kapvergunning van toepassing.

6.3 Inventarisatie

Op basis van het veldbezoek is vastgesteld dat er in het plangebied géén houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de boswet. Ondanks dat de oppervlaktes de ondergrens van 10 are (1000m²) overschrijden, vallen deze niet onder de boswet doordat de boomvormers niet dikker zijn dan 0,1 m. In het plangebied van het westelijk gelegen kavel bevindt zich mogelijk een boom die vergunningplichtig is bedoeld volgens de APV van de gemeente Bladel.

7 Wet natuurbescherming

7.1 Toetsingskader

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien. De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Flora- en faunawet;
- Natuurbeschermingswet 1998;
- Boswet.

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming voorzien ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt. Toetsing aan (oude doelen van) Beschermde Natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zullen enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming hun wettelijke beschermde status verliezen. De nieuwe wet biedt daarentegen ook bescherming aan enkele soorten die momenteel nog niet onder de Flora- en faunawet zijn beschermd. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten.

Op dit moment kan de beschermde status van soorten per provincie gaan verschillen. De provincies en het ministerie van EZ hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Op deze manier kunnen soorten vrij worden gesteld van de ontheffingsplicht uit de nieuwe wet.

7.2 Flora- en faunawet

7.2.1 Nieuw beschermde soorten

Onder de nieuwe wet zijn diverse soorten beschermd, die nog onder de vigerend wetgeving nog geen aanvullende bescherm status kennen.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt, dat in het plangebied geen waarnemingen van plantensoorten bekend zijn die beschermd gaan worden in het kader van Wet natuurbescherming. Deze soorten zijn ook tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, danwel geschikt biotoop. De nieuw beschermde flora betreffen veelal zeldzame soorten met een beperkt verspreidingsgebied en (zeer) specifieke biotoopeisen.

Ongewervelden

Uit de verkenning blijkt dat in het plangebied geen waarnemingen van ongewervelden bekend zijn die beschermd gaan worden onder de Wet natuurbescherming. In de directe omgeving is het voorkomen van de bosbeekjuffer vastgesteld. Deze soort wordt echter niet in het plangebied zelf verwacht, gezien het ontbreken van geschikt habitat voor deze soort (zoals specifieke waardplanten of wateren met goedontwikkelde, structuurrijke watervegetatie) en/of bekende (lokale) verspreiding.

7.3 Natuurbeschermingswet

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017), komt de beschermde status van Beschermd Natuurmonumenten gebieden te vervallen. Veelal vallen deze gebieden echter binnen Natura-2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en behouden hierdoor via deze wegen indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate.

7.4 Conclusie

De overgang van soortenbescherming van Flora- en faunawet naar de Wet natuurbescherming leidt in de regel niet tot de noodzaak voor het uitvoeren van nader onderzoek of het nemen van vervolgstappen.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet zijn er mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen van de woonkavels binnen het plangebied. Er zijn beschermde soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen maatregelen. Dit betreffen de volgende beschermde soorten:

- diverse algemeen beschermde soorten, welke beschermd zijn onder tabel 1 Flora- en faunawet, komen in het plangebied voor. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht, gelet op het voornemen voor het uitvoeren van een ruimtelijke ontwikkeling;
- binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden bevindt zich het leefgebied van de alpenwatersalamander, welke is beschermd conform de Wnb artikel 3.10 Andere soorten. Door het tijdig nemen van mitigerende maatregelen conform een goedgekeurde gedragscode, zijn eventuele tijdelijke effecten te ondervangen. Indien niet mogelijk, dan geldt een ontheffingsplicht Wet natuurbescherming;
- tijdens de realisatie dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels gedurende het broedseizoen (globaal half maart – augustus). Alle broedgevallen zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Van belang is dat broedende vogels niet verstoord worden gedurende deze periode. Door in de planning rekening te houden met het broedseizoen of door het tijdig nemen van werende maatregelen, wordt de kans verkleind dat vogels zich vestigen in het plangebied en deze worden verstoord ten gevolge van de uitvoering van werkzaamheden.

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 2 van de Flora- en faunawet, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

8.2 Wet natuurbescherming

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op soorten die beschermd zullen worden onder de nieuwe Wet natuurbescherming. De overgang van de Flora- en faunawet naar de Wet natuurbescherming leidt in de regel niet tot de noodzaak voor nader onderzoek of het nemen van vervolgstappen.

8.3 Natuurbeschermingswet

Gelet op de verkeersaantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling zijn vermessing en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. De effecten vanuit verzuring en vermessing op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Hiervoor dient in het kader van de PAS een nadere stikstofdepositieberekening te worden uitgevoerd.

8.4 Natuurbeleidskaders

Ontwikkelingen binnen of in de nabijheid van NNN gebieden in de provincie Noord-Brabant, mogen geen afbreuk te doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van een NNN gebied. Gelet op de verkeersaantrekkende werking van de voorgenomen ontwikkeling zijn effecten als ver-

mesting en verzuring als gevolg van een toename van stikstofdepositie op omliggende NNN gebieden niet uit te sluiten. Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied zijn hierdoor niet op voorhand uit te sluiten waardoor nadere uitwerking van het nee, tenzij-principe noodzakelijk is.

8.5 Wet- en regelgeving houtopstanden

In het plangebied zijn géén houtopstanden aanwezig die onder de boswet vallen. Mogelijk bevindt zich in het plangebied van het westelijk gelegen kavel een boom die vergunningplichtig is bedoeld volgens de APV van de gemeente Bladel.